

Варто почати з того, що, мабуть, за 3-4 місяці до початку повномасштабної війни моя мама день в день повторювала, що от-от почнеться війна. Купувала продуктів в два рази більше, ніж зазвичай, доручила мені зробити запас води, яку регулярно змінювали... Також всім сусідам і родичам розповідала про те, що буде війна. Звичайно, що тоді ніхто цього всерйоз не сприймав, і дивились на маму як на дивачку, і я не була винятком. Адже важко уявити, що таке активне життя, яке щойно відновилось після коронавірусу може в один момент обірватись. Кожного разу я повторювала «мам, ми живемо в XXI столітті, яка війна», але тривога все-таки була, бо розуміла, що техніку і військових під кордоном збирають не просто так.

Окрім мами, про близький початок війни мені розказував наречений. Це почалось майже за рік до початку. Не було дня, коли б ми не говорили про війну, часто мене це виводило з себе, бо він сіяв паніку, і мені доводилось його заспокоювати, пояснювати, що нічого не буде, навіть коли вже й сама не вірила в це. Але так було до пори до часу... Не зважаючи на те, що мене ці розмови дуже злили, вони все-таки мали результат, бо ще до початку повномасштабної війни ми обговорили всі деталі. Я знала, що я маю робити, якщо почнеться війна, знала якою дорогою йти і куди, щоб зустрітись... Тому в принципі морально я була більш-менш підготовлена, якщо так можна сказати, бо як не готуйся, але до війни бути готовим неможливо.

21 лютого зранку я проснулась з думкою, що моєму нареченому необхідно зробити запас продуктів. Тому після завершення пар ми поїхали на закупи, і зрозуміли, що ми такі не одні, по кількості людей та відсутності товарів. Попри складність знайти залишки потрібних продуктів ми все-таки виконали кожен пункт з мого списку. Насправді дуже складно передати те, що я відчувала в цей день, я була сама не своя. Відчай, страх, тривога... І тоді ми помінялись місцями, вже не я заспокоювала, а мене. Останньою краплею були вечірні новини, в яких було сказано, що путін підписав указ про незалежність ЛДНР, тоді я вже була впевнена, що буде війна, хоча до останнього вірила, що ні.

За декілька днів до початку я завершила телефонне опитування в одному з міст на Сході. Це опитування було доволі тривалим, і я мала нагоду поспілкуватись з багатьма людьми. Часто вони не лише відповідали на мої запитання, але й розказували про своє життя, потреби, тому загальне і дещо поверхнєве розуміння про цих людей у мене склалось. Цю передісторію я розповідаю неспроста, адже 24 лютого о 06:46 я прокинулась від телефонного дзвінка з невідомого номера. Тут постараюсь дослівно передати телефонну розмову:

- Почалось - сказав чоловік, який біг десь на вулиці
- Що!?
- Стріляють, зриви
- Ви про що?
- Війна почалась

... і на цьому зв'язок обірвався. Тоді ж я й зрозуміла, що це дзвонив чоловік, з яким я декілька днів тому проводила телефонне опитування. Звичайно, що такі навини спросоння мали значно сильніший ефект, ніж найміцніша кава. Зразу ж відкрила новини, і не могла повірити, що це реальність. Сталось те, чого всі найбільше боялись. З цього моменту почався марафон 24/7 з новинами. Дійшло навіть до того, що батьки пробували забрати телефон, щоб я відволіклась, давали багато хатньої роботи, але це не допомагало.

*Ми готувались до найгіршого, але сподівались на найкраще.* З самого ранку наречений попереджав, що може бути таке, що не буде світла і мережі, щоб я не панікувала, і залишалась вдома, щоб він знав, що я в безпеці, але ці розмови тільки підсилювали паніку. Ми шукали програми, через які можна спілкуватись без Інтернету, весь час під заряджали телефони, щоб заряду було не менше, ніж 95%. Коли вже моя паніка досягла максимального рівня я переконувала нареченого, що нам потрібно поїхати за кордон, він звичайно ж заспокоював, пояснював, що все буде добре, але я тоді цього не чула, в мене в голові було одне – треба втікати. Коли мені все-таки вдалось його переконати, і він знайшов транспорт, щоб це реалізувати, я повідомила про це батькам, які нікуди мене не випустили. Зараз я розумію, що добре, що залишилась, і що жаліла б, що поїхала, але тоді для мене це було великою образою.

Перша ніч була чи не найстрашнішою. Через неймовірний стрес почалась безсонниця, моніторила весь час новини, не знала що робити, була паніка. Близько третьої ночі над хатою пролетіло три винищувачі. Це був настільки гучний, тяжкий і затяжний звук, що поки вони пролетіли здавалось, що пройшла ціла вічність. З цього моменту моя паніка подвоїлась. Разом з цим пропав мій азарт до навчання. Якщо раніше ніщо не могло відволікти мене від навчання, то тут я просто не хотіла нічого відкривати і вчити. Так, як вчитись я не могла, а розуміла, що відволікатись від новин якось потрібно, я почала в'язати, а коли в'язання наблизило почала вишивати рушник. Декілька днів без нормального сну і харчування, сповнених страху і паніки призвели до виснаження. І тоді я зрозуміла, що таким чином я нікому не допоможу, і почала шукати де і чим я буду корисною.

Першого березня зранку я з нареченим поїхала в ЦНАП, де він отримав перепустку і став учасником територіальної оборони. Паралельно з цим я спілкувалась з директором народного дому і організовувала людей для плетіння сітки. І тоді день в день зранку до вечора ми збирались і плели сітки. Пізніше підготували в народному місці спальні місця і поселили переселенців.

В перших числах березня до нас приїхала сім'я з Бородянки. Це люди, які за один день втратили все. Після довгої розмови з ними моя паніка кудись зникла. Бо сім'я, яка приїхала з-під обстрілів була абсолютно спокійною і раділи тому, що живі, а я будучи в безпеці панікувала. Хоча й про повне заспокоєння мова не йшла, бо все одно продовжувала моніторити новини. Найголовніше питання, яке в мене було, і є це «для чого?!», за що гинуть діти, які ще життя не бачили, за них дуже болить серце.

Також в нас жила подруга моєї сестри з Волновахи. Ми намагались її підтримувати, бо її вся сім'я залишилась у Волновасі, і зв'язок з ними часто пропадав на 3-4 дні, було й таке, що на 2 тижні. Перебувати поруч з нею було дуже емоційно складно, бо проявляти паніку не можна було, а навпаки заспокоювати її. Але ми добре зжились, і зараз батьки кажуть, що це їхня ще одна дитина.

Не пам'ятаю коли і як це сталося, бо всі дні змішались, але в один момент я перестала читати новини. В мене була відраза від них. Все, що відбувалось я дізнавалась від батьків і нареченого. Надзвичайно важко було повірити, що в 21 столітті люди можуть воювати. Такі звірства я читала лише в підручниках історії, але ж для чого це повторювати.

Пізніше почалось навчання, до якого я довго не могла звикнути, сама собі пояснювала, що треба вчитись. Для мене найгірше навчання – це вчитись, бо мусиш, але бувають моменти, коли потрібно себе пересилити. Зрештою через якийсь час ми влились в навчання. Потрібно віддати належне нашим викладачам, які переживають за нас, та на кожній парі запитують чи всі в безпеці і як в кого справи.

Ще одним стресовим моментом був ракетний удар по Яворівському полігоні. Не знаю чому, але день перед цим в мене було відчуття, що щось має статись, і я до цього морально готувалась. На превеликий жаль не обійшлося без жертв... Декілька разів, коли були ракетні удари по Львову я чула вибухи, також чула ППО. Важко описати, що я відчувала в ці моменти, але я просто молилась, щоб обійшлося без жертв і не гинули невинні діти. Окрім цього в нас дуже часто літають вертольоти, в перший час я їх дуже лякалась, зараз це вже звична річ.

З часом все ніби повернулось до звичного життя, але мучить те, що ми тут можемо продовжувати життя, ходити на роботу, вчитись, а там люди в підвалах помирають від голоду і холоду, дітки народжуються в бомбосховищах, а комусь так і не судилось появитись на цей світ...

Ці страшні події зчепили не лише кожного українця, але й весь світ. Ми знову і знову повинні боротись за те, щоб зватись українцями. Але ми незламні, і ця війна нас ще більше об'єднала. За нами правда – за нами перемога. Вистоїмо до кінця.

Слава Україні!

